

Nenechám Tě jít, dokud mi nepožehnáš!
Jákob

CHUŤ ŽÍT
10. ledna 2020
BRATISLAVA
Marek Vácha

Umění žít

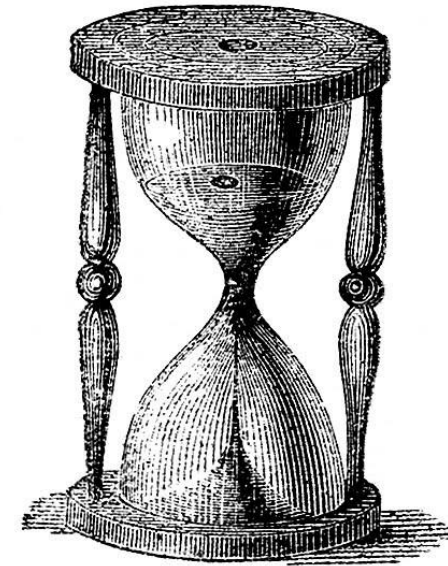
- „Bůh je jako pramen, ze kterého si každý odnese tolik, jak velkou si přinese nádobu“ (sv. Jan od Kříže)
- Člověk je zrozen, aby žil, a ne aby se připravoval na život. **A život sám, fenomén života, dar života, je něco důležitějšího, něco opojnějšího?** (Fabrice Hadjadj)
- Aristoteles: Etika je umění žít
 - život je něco, co je třeba se naučit
 - co ale taky má člověka proměnit

Dnešní program

- Kdo je člověk?
- Šance, které přichází jen jednou
- Na příbězích záleží
- I could have got more out!
- Život z modlitby
- Závěr

Středověk

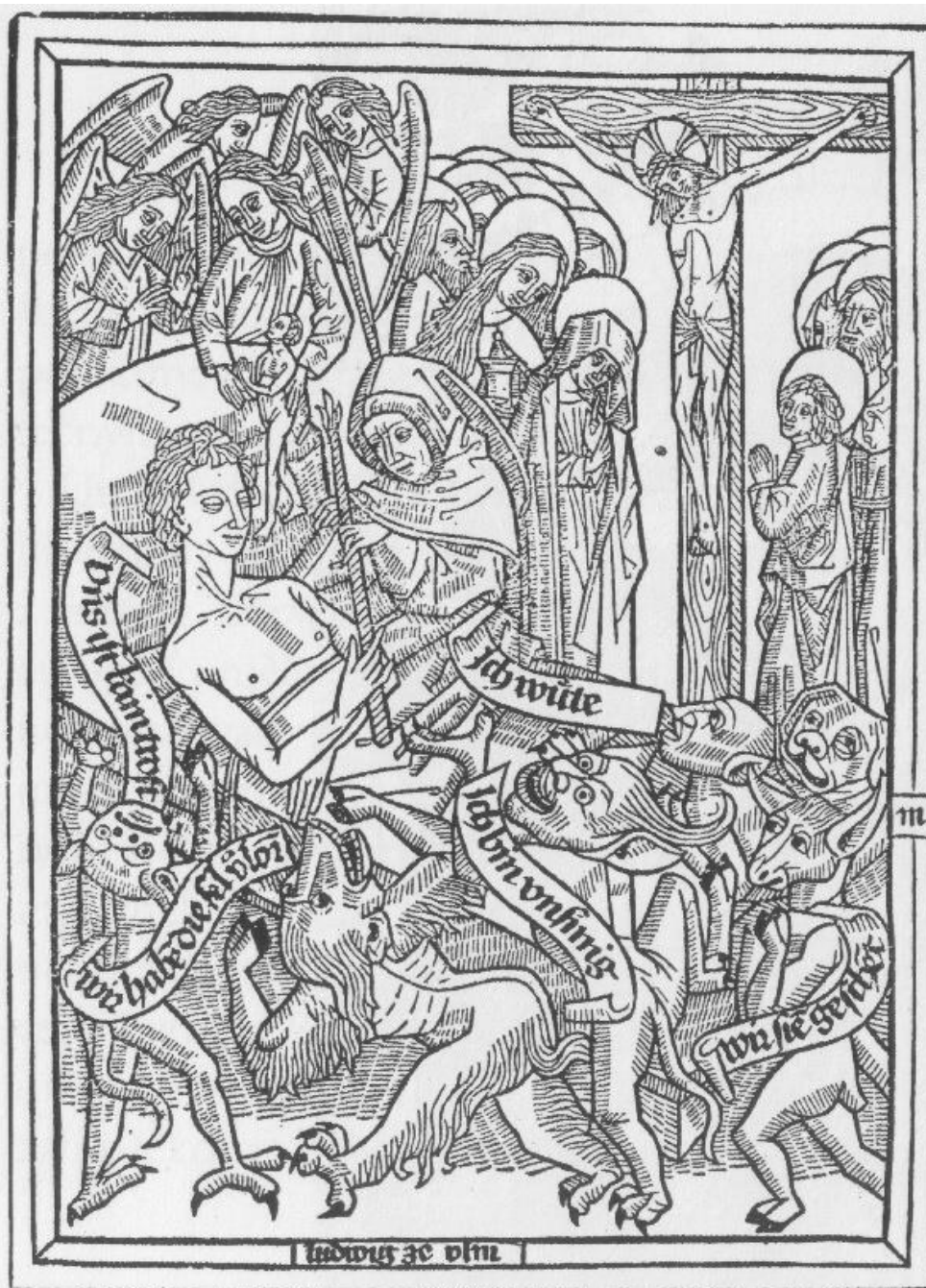
- člověk uprostřed přesýpacích hodin
 - nad námi andělé, nebeské kúry a Bůh sám
 - pod námi svět živočichů, rostlin a skal
- člověk jako slitina duchovního a tělesného

- Pico della Mirandola (1463 - 1494) v roce 1486:
 - takto si Mirandola představuje, že se Bůh obrací k prvnímu člověku:
 - Učinili jsme Tě ani z nebeské, ani z pozemské látky, ani nesmrtelného, ani smrtelného, takže s Tvojí svobodnou vůlí a s Tvou důstojností můžeš vytvořit sám sebe do jakékoli podoby chceš. Máš ve své moci degradovat sám sebe do nižších podob života, do zvířat, a je Ti dána moc, obsažená v Tvém intelektu a soudu, být znovuzrozen do vyšších forem, božských.

„Dobrý člověk na
smrtné posteli“
kol. 1470
dřevořez, tištěno v Ulmu

Dřevořez ukazuje
zbožného muže na
smrtné posteli a vedle něj
stojícího mnicha, který mu
podává hořící svíčku.

Tohle všechno Ti dám...

- nejde jen o zbožnou epizodu z evangelií
 - pokušení jdoucí napříč dějinami
 - pokušení každému z nás
- podobně i v pohádkách
 - ďábel neváhá nabídnout celý svět se všemi jeho poklady
 - poučení z pohádek: i tak je smlouva nevýhodná pro člověka a výhodná pro peklo

Tvé oči mě viděly v zárodku, všechno bylo zapsáno v tvé knize: dny tak, jak se
vytvářely, dřív než jediný z nich *nastal* .

Žalm 139, 16

Šance, které přichází jen
jednou...

Slepý žebrák

- Mar 10, 46-52
- Přišli do Jericha. A když vycházel s učedníky a s velkým zástupem z Jericha, seděl u cesty syn Timaiův, Bartimaios, slepý žebrák. Když uslyšel, že je to Ježíš Nazaretský, dal se do křiku: „Ježíši, Synu Davidův, smiluj se nade mnou!“ Mnozí ho napomínali, aby mlčel. On však tím více křičel: „Synu Davidův, smiluj se nade mnou!“ Ježíš se zastavil a řekl: „Zavolejte ho!“ I zavolali toho slepého a řekli mu: „Vzchop se, vstaň, volá tě!“ Odhodil svůj plášť, vyskočil a přišel k Ježíšovi. Ježíš mu řekl: „Co chceš, abych pro tebe učinil?“ Slepý odpověděl: „Pane, ať vidím!“ Ježíš mu řekl: „Jdi, tvá víra tě zachránila.“ Hned prohlédl a šel tou cestou za ním.

Samařská žena

Jan 4, 1-42

Když se Pán dověděl, že farizeové uslyšeli, jak on získává a křtí více učedníků než Jan – ač Ježíš sám nekřtil, nýbrž jeho učedníci – opustil Judsko a odešel opět do Galileje. Musel však projít Samařskem. Na té cestě přišel k samařskému městu jménem Sychar, v blízkosti pole, jež dal Jákob svému synu Josefovi; tam byla Jákobova studna. Ježíš, unaven cestou, usedl u té studny. Bylo kolem poledne. Tu přichází samařská žena, aby načerpala vody. Ježíš jí řekne: „Dej mi napít!“ – Jeho učedníci odešli předtím do města, aby nakoupili něco k jídlu. – Samařská žena mu odpoví: „Jak ty jako Žid můžeš chtít ode mne, Samařanky, abych ti dala napít?“ Židé se totiž se Samařany nestýkají. Ježíš jí odpověděl: „Kdybys znala, co dává Bůh, a věděla, kdo ti říká, abys mu dala napít, požádala bys ty jeho, a on by ti dal vodu živou.“ Žena mu řekla: „Pane, ani vědro nemáš a studna je hluboká; kde tedy vezmeš tu živou vodu? Jsi snad větší než náš praotec Jákob, který nám tuto studnu dal? Sám z ní pil, stejně jako jeho synové i jeho stáda.“ Ježíš jí odpověděl: „Každý, kdo pije tuto vodu, bude mít opět žízeň. Kdo by se však napil vody, kterou mu dám já, nebude žíznit navěky. Voda, kterou mu dám, stane se v něm pramenem, vyvěrajícím k životu věčnému.“ Ta žena mu řekla: „Pane, dej mi té vody, abych už nežíznila a nemusela už sem chodit pro vodu.“ Ježíš jí řekl: „Jdi, zavolej svého muže a přijď sem!“ Žena mu odpověděla: „Nemám muže.“ Nato jí řekl Ježíš: „Správně jsi odpověděla, že nemáš muže. Vždyť jsi měla pět mužů, a ten, kterého máš nyní, není tvůj muž. To jsi řekla pravdu.“ Žena mu řekla: „Pane, vidím, že jsi prorok. Naši předkové uctívali Boha na této hoře, ale vy říkáte, že místo, na němž má být Bůh uctíván, je v Jeruzalémě!“ Ježíš jí odpoví: „Věř mi, ženo, že přichází hodina, kdy nebudete ctít Otce ani na této hoře ani v Jeruzalémě. Vy uctíváte, co neznáte; my uctíváme, co známe, neboť spása je ze Židů. Ale přichází hodina, ano, již je tu, kdy ti, kteří Boha opravdově ctí, budou ho uctívat v Duchu a v pravdě. A Otec si přeje, aby ho lidé takto ctili. Bůh je Duch a ti, kdo ho uctívají, mají tak činit v Duchu a v pravdě.“ Žena mu řekla: „Vím, že přichází Mesiáš, zvaný Kristus. Ten až přijde, oznámí nám všechno.“ Ježíš jí řekl: „Já jsem to – ten, který k tobě mluvím.“

Samařská žena

Vtom přišli jeho učedníci a divili se, že rozmlouvá s ženou. Nikdo však neřekl „nač se ptáš?“ nebo „proč s ní mluvíš?“ **Žena tam nechala svůj džbán, odešla do města a řekla lidem: „Pojďte se podívat na člověka, který mi řekl všechno, co jsem dělala. Není to snad Mesiáš?“** Vyšli tedy z města a šli k němu. Mezitím ho prosili jeho učedníci: „Mistře, pojez něco!“ On jim řekl: „Já mám k nasycení pokrm, který vy neznáte.“ Učedníci si mezi sebou říkali: „Přinesl mu snad někdo něco k jídlu?“ Ježíš jim řekl: „Můj pokrm jest, abych činil vůli toho, který mě poslal, a dokonat jeho dílo. Neříkáte snad: Ještě čtyři měsíce a budou žně? Hle, pravím vám, pozvedněte zraky a pohledte na pole, že již zbělela ke žni. Již přijímá odměnu ten, kdo žne, a shromažďuje úrodu k věčnému životu, aby se společně radovali rozséváč i žnec. Přitom je pravdivé rčení, že jeden rozsévá a druhý žne. Já jsem vás poslal, abyste žali tam, kde jste nepracovali. Jiní pracovali a vy v jejich práci pokračujete.“ Mnoho Samařanů z onoho města v něho uvěřilo pro slovo té ženy, která svědčila: „Všecko mi řekl, co jsem dělala.“ Když k němu ti Samařané přišli, prosili ho, aby u nich zůstal. I zůstal tam dva dny. A ještě mnohem víc jich uvěřilo pro jeho slovo. **Oné ženě pak říkali: „Teď už věříme ne pro to, cos nám ty o něm řekla; sami jsme ho slyšeli a víme, že toto je opravdu Spasitel světa.“**

Samařská žena

- evangelizační text
- nositelkou evangelia se stává nejméně pravděpodobná bytost
 - heretička
 - aktuálně žijící v těžkém hříchu
 - žena
- = minulost není nikdy překážkou budoucnosti
- sklenice vody x proudy vod potečou z Tvého nitra
 - chybělo málo a nestalo by se nic

Na příběžích záleží

Genesis jedna

- klenba
- země
- tráva, byliny, stromy
- vody
- ptáci a ryby
- země
- živočichové a člověk

Tvůrce tvoří tvůrce

Bůh

- Já jsem světlo světa (Jan 8, 12)
- ...jak jsem já miloval vás (Jan 13, 34)
- Jako mne poslal Otec,

Člověk

- Vy jste světlo světa (Mat 5, 14)
- Milujte se navzájem (Jan 13, 34)
- tak já posílám vás.“ (Jan 20, 21)

Vědci x umělci

- Darwin a Wallace
 - Mendel a Correns, de Vries a von Tschermak
 - Watson s Crickem a Pauling
-
- Dvořák, Mucha, van Gogh
 - sv. František, sv. Dominik, sv. Ignác, sv. Terezie

Gaudete et Exsultate

- 10. To vše je důležité. Nicméně, touto exhortací bych především rád připomněl povolání ke svatosti dané Pánem každému z nás, **také tobě**: „Budte svatí, neboť já jsem svatý“ (Lv 11,44; 1 Petr 1,16). Druhý vatikánský koncil na to položil mocný důraz: „Všechny věřící křesťany, vybavené v každém povolání a stavu tolika a tak velikými prostředky spásy, volá Pán – každého jeho vlastní cestou – k dokonalé svatosti, jako je dokonalý sám Otec“ (Lumen gentium, 11).

Gaudete et Exsultate

- 34. **Neměj strach mířit co nejvíce nahoru**, dát se milovat a osvobodit Bohem. Neměj strach dát se vést Duchem svatým. Svatost tě nečiní méně lidským, protože je setkáním tvé slabosti se silou milosti. Jak říkal Leon Bloy, v životě vlastně „existuje pouze jediný smutek, totiž nebýt svatým“ (Chudá žena, II,27, Paříž 1897).

Člověk

- podobenství o hřivnách
 - o dělnících na vinici
 - o správci domu
-
- sv. Pavel: máš něco, co bys nebyl dostal?

Člověk

- Čím je materiál nuznější, tím více slávy si zaslouží umělec když z něj umí vytvořit umělecké dílo
- Kartuzián (2012) *Láska a ticho*. Krystal OP. Praha. str. 34

Gaudete et Exsultate

- 8. Rozhodující události světových dějin byly zajisté podstatně ovlivněny dušemi, o kterých není v dějepisných knihách řečeno nic. A kterým duším vděčíme za rozhodující události našeho osobního života – to je něco, co se dozvíme, teprve v den, kdy bude zjeveno vše, co je skryto“ (Verborgenes Leben und Epiphanie: GW XI, 145).

Boží vůle

- Tvůrce tvoří tvůrce
 - člověk má ruku v ruce s Bohem dokončovat stvoření světa
-
- povolání ke kněžství, povolání k manželství
 - „nazval jsem vás přáteli“

Budoucnost neexistuje

- prorok (téměř) nikdy neříká co se stane
- ani Apokalypsa taková není:
- *Dějiny nejenom přijímáme, ale také utváříme. Je proto vhodné pohlížet na proroctví Knihy Zjevení jako na podmíněná. (...) Konec světa nelze chápat jako určitou událost, jako osud, který by protiřečil křesťanské ideji svobody (...)*
- *Pouze pasivní očekávání strašlivého konce není něco, co by odpovídalo lidské důstojnosti.*
- Špidlík, T., (2007) *Věřím v život věčný. Eschatologie*. Refugium, Velehrad – Roma. p. 45

Oidipús x Hamlet

- Oidipús
 - centrum tragédie je v indiferentním vesmíru
 - budoucnost je dána
- Hamlet
 - centrum tragédie je v mém nitru
 - budoucnost tvořím

Storytelling matters...

- různé teorie o vesmíru a hvězdách nijak chod vesmíru neovlivní.
- teorie o nás samotných nás ovlivní velmi silně.
- Stáváme se tím, co si myslíme, že jsme.

Chrám Boží

- Nevíte, že jste Boží chrám a že Duch Boží ve vás přebývá?
- 1 Kor 3,16
- Či snad nevíte, že vaše tělo je chrámem Ducha svatého, který ve vás přebývá a jejž máte od Boha? Nepatříte sami sobě!
- 1 Kor 6,19

Chrám Boží

- Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a **učiníme si u něho příbytek**“ (Jan 14,23)
- Požádám Otce, a On vám dá jiného Přímluvce, aby byl s vámi na věky – Ducha pravdy... Vy jej znáte, neboť s vámi zůstává a **ve vás bude.**“ (Jan 14,16-17)
- Kdo zůstává ve mně a **já v něm** ten nese hojné ovoce; neboť beze mne nemůžete činit nic.“ (Jan 15,4-5)

Chrám Boží

- Proto je třeba si povšimnout, že Slovo, Syn boží, je spolu s Otcem a Duchem svatým, bytostně a přítomnostně skryt v nejvnitřnějším bytí duše; a tak se sluší, aby duše, která jej má nalézt, vyšla ze všech věcí, co se týče zalíbení a vůle, a vstoupila do nejvyššího usebrání v sobě samé, takže pro ni všechny věci budou, jako by nebyly.
- sv. Jan od Kříže (2000) *Duchovní píseň*. Karmelitánské nakladatelství s.r.o. Kostelní Vydří. str. 35

I could have got more out!

I could have got more out!

- nikoho jsem nezabil a neokradl
 - nic jsem neudělal
- podobenství o hřivnách
- největší hřivnou je možná čas

Podobenství o hřivnách

Mat 25, 14-30

Bude tomu, jako když člověk, který se chystal na cestu, zavolal své služebníky a svěřil jim svůj majetek; jednomu dal pět hřiven, druhému dvě, třetímu jednu, každému podle jeho schopností, a odcestoval.

Ten, který přijal pět hřiven, ihned se s nimi dal do podnikání a vyzískal jiných pět. Tak i ten, který měl dvě, získal jiné dvě. Ten, který přijal jednu, šel, vykopal jámu a ukryl peníze svého pána. Po dlouhé době se pán těch služebníků vrátil a začal účtovat. Přistoupil ten, který přijal pět hřiven, přinesl jiných pět a řekl: „Pane, svěřil jsi mi pět hřiven; hle, jiných pět jsem jimi získal.“ Jeho pán mu odpověděl: „Správně, služebníku dobrý a věrný, nad málem jsi byl věrný, ustanovím tě nad mnohým; vejdi a raduj se u svého pána.“ Přistoupil ten se dvěma hřivnami a řekl: „Pane, svěřil jsi mi dvě hřivny; hle, jiné dvě jsem získal.“ Jeho pán mu odpověděl: „Správně, služebníku dobrý a věrný, nad málem jsi byl věrný, ustanovím tě nad mnohým; vejdi a raduj se u svého pána.“

Přistoupil i ten, který přijal jednu hřivnu, a řekl: „Pane, poznal jsem tě, že jsi tvrdý člověk, sklízíš, kde jsi nesel, a sbíráš, kde jsi nerozsypal. Báł jsem se, a proto **jsem šel a ukryl tvou hřivnu v zemi. Hle, zde máš, co ti patří.**“ Jeho pán mu odpověděl: „Služebníku špatný a líný, věděl jsi, že žnu, kde jsem nezasel, a sbírám, kde jsem nerozsypal. Měl jsi tedy dát mé peníze peněžníkům, abych přišel a to, co mi patří, si vybral s úrokem. Vezměte mu tu hřivnu a dejte tomu, který má deset hřiven! Neboť každému, kdo má, bude dáno a přidáno; kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má. A toho neužitečného služebníka uvrhněte ven do temnot; tam bude pláč a skřípění zubů.“

Čas

- děti utíkají do virtuální reality počítačových her
- my do světa před II. vatikánským koncilem
 - nebo jakéhokoli jiného
- žijeme v dobách krize
 - ale vždycky jsme byli v krizi
- žijí s těmito biskupy, těmito faráři a těmito křesťany
 - a s děsivostí své vlastní osoby

Hřích

- nevyužití všech darů, co jsem dostal
 - nenaplnění možností
 - nevyužití času
 - co se týče času, žádná doba nebyla tak agresivní
- brát vážně sám sebe je bráno skoro jako pýcha
 - ale jde o to „s pokorou přijmout vlastní velikost“
- Bůh miluje tento svět
 - měl bych i já
 - ...a měl bych směřit svůj čas a energii do jeho spolu-stvoření

Obyčejný křesťan

- Stvoření Evy
 - Duše lidí se od sebe liší víc než tváře
 - židovství a křesťanství: demokratizace svatosti
- Pomazání křížmem při křtu
 - kněz, prorok, král
- Obyčejný křesťan...
 - ...neexistuje.

V duchovním životě...

- Marnotratný syn
 - komu se málo odpouští, málo miluje
 - felix culpa
 - domů se mohu vrátit, jen když jsem předtím byl daleko
- Minulost není nikdy překážkou budoucnosti
- Bůh bere, co je
 - ano, elektřina shora teče i přes Tebe

V modlitbě dovolujeme Bohu, aby do našeho obličeje vyryl
nádheru své tváře.

Robert kardinál Sarah

Život z modlitby

Čas

Ó duše stvořené pro tyto velké věci
a k takovým povoláním!
Co děláte?
Čím se zabýváte?

- Jan od Kříže, Duchovní píseň B, 39, par. 7, Karmelitánské nakladatelství 2000, str. 244

 Marek Vácha

 Vybrané příspěvky ...

 Messenger

 Marek Vácha

 Vytvořit příspěvek | Album fotek nebo videí | Živé vysílání

Co se vám honí hlavou, Marek?

 Úvodní informace

+ Jaké máte koníčky? 🏈 ⚽ 🎸

+ Jaké je vaše nejoblíbenější jídlo? 🍕
🍏 🍕

...opravdu to někoho zajímá?

Gaudete et Exsultate

- 167. Dnes se tato vloha k rozlišování stala obzvláště nezbytnou. Nynější život totiž nabízí enormní možnosti činnosti a rozptýlení a svět je prezentuje, jako by všechny byly hodnotné a dobré. Všichni, ale zvláště mladí jsou vystaveni neustálému zappingu. Je možné brouzdat po dvou či třech monitorech najednou a zapojovat se současně do různých virtuálních scénářů. Bez moudrosti rozlišování se můžeme snadno stát loutkami, jež jsou ovládány chvilkovými tendencemi.

- Všichni jsme povoláni dospět k životu v Boží přítomnosti, nejprve v šerosvitu víry a na konci své pozemské existence ve světle bez stínů.

Dom Samuel (2017) *Jako šířající oheň. Rozprava mnicha o prokazování milosrdenství.* přel. Tereza Hodinová. Triáda. Opatství Nový Dvůr. loc302/4611

Pevně věř, že tvá osobní proměna bude mít dopad na církev i na celé lidstvo.

Dom Samuel (2017) *Jako šířající oheň. Rozprava mnicha o prokazování milosrdenství.* přel. Tereza Hodinová. Triáda. Opatství Nový Dvůr. loc 3023/4611

Čas

- Modlit se znamená dát svůj čas Bohu. Časem rozumím jisté trvání, dobu měřitelnou na hodinkách, protože mám za to, že čas je život
- (Otec Jeroným (2010) *Možnosti a melodie*. Nakladatelství Triáda. Praha. str. 93)

Čas

- V naprosté iluzi se nachází člověk, který si myslí, že vstoupí do důvěrného styku s Bohem, aniž by mu věnoval materiálně změřitelný čas.
- Může se muž domnívat, že si hluboce porozumí se svou ženou, když jí nevěnuje dostatek času?
- Svému dítěti člověk nemůže rozumět, jestliže mu neobětuje svůj čas. A čas, který někomu obětujeme, už nemůžeme využít k jiným činnostem...
- (Otec Jeroným (2010) *Možnosti a melodie*. Nakladatelství Triáda. Praha. str. 94)

Čas

- Bůh dává sebe sama za odměnu spíš těm, kdo jej milují, než těm, kdo jej prozkoumávají. (Marsilio Ficino)
- Bague, R., (2011) *O Bohu u křesťanů a o jednom nebo dvou dalších*. CDK, Brno. p. 47

- Není možné skutečně se setkat s Bohem, aniž by v nás zářilo toto světlo. V modlitbě dovolujeme Bohu, aby do našeho obličeje vyryl nádheru své Tváře.

- Sarah, R., (2016) *Bůh nebo nic. Rozmluva o víře s Nicolasem Diatem*. přel. Lucie Cekotová. Jiří Brauner - Kartuziánské nakladatelství. Brno. str. 207

Důsledky - závěr

- jsou šance, které přijdou jen jednou
- užívání času
 - I could have got more out!
 - pokud beru vážně sám sebe, nemohu plýtvat časem
- přijetí – s pokorou – vlastní velikosti
- víra nikdy nebude anestetikem proti bolestem světa
- dobré projekty, nebudou-li udělány námi, nebudou vůbec
- dědictví otců zachovej nám Pane
 - aby se to o nás mohli modlit naši pravnukové

Dios es como la Fuente,
de la cual cada uno coge
como lleva el Vaso.

sign. de lat

S díky za pozornost
Marek Vácha